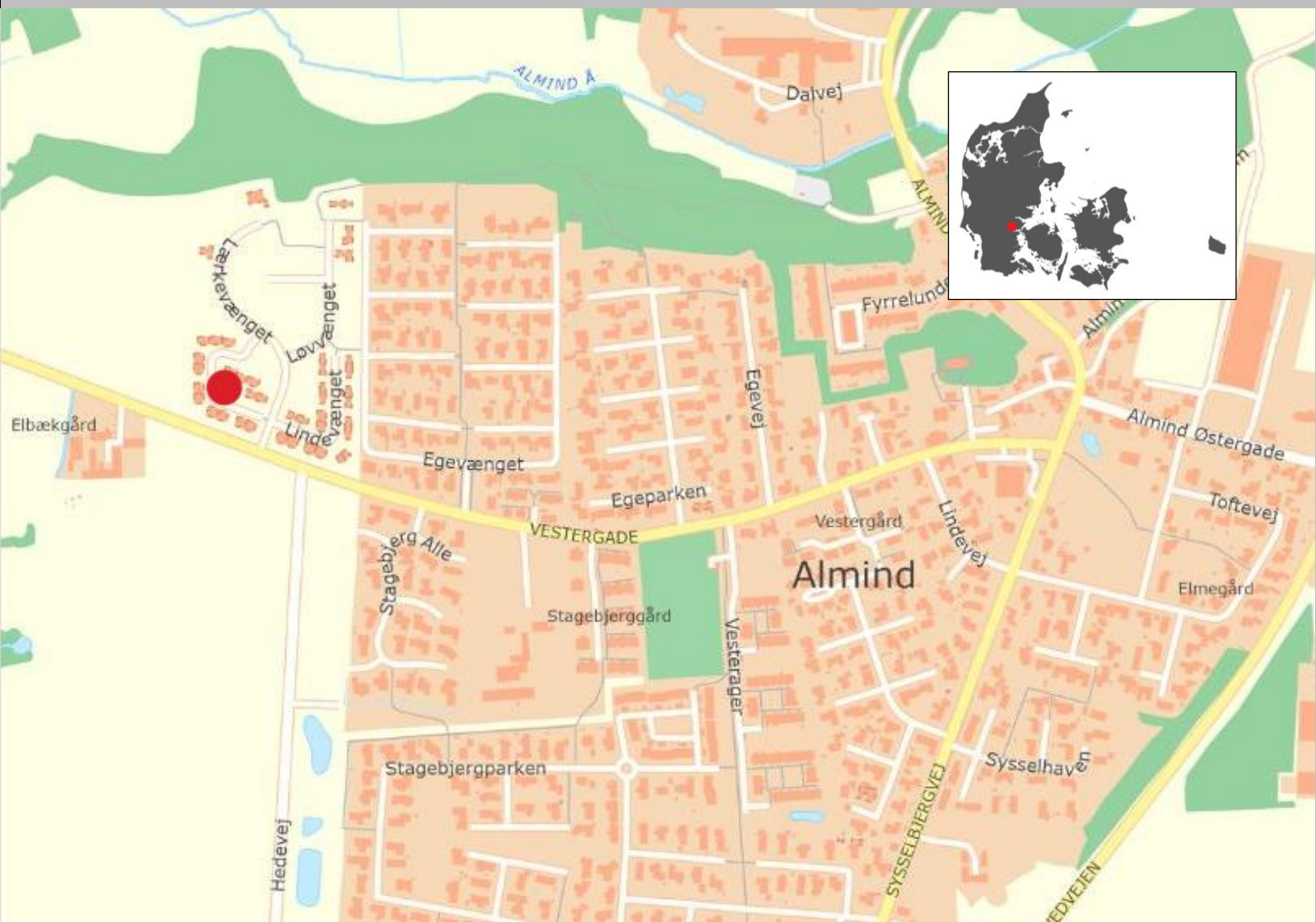


# ØFM 1095, Skalkendrup (FHM 4296/3562)



## Analyse af makrofossiler fra en førromersk brønd

*Marianne Høyem Andreasen, mag.art.*

---

Afdeling for Konservering og Naturvidenskab, Moesgaard Museum

Nr. 37 2024

# ØFM 1095, Skalkendrup (FHM 4296/3562)

## Analyse af makrofossiler fra en førromersk brønd

---

Marianne Høyem Andreasen, mag.art.

### Indledning

I 2020 gennemførte Østfyns Museer en udgravning af forhistoriske bebyggelsesaktiviteter ved Skalkendrup nordøst for Nyborg (ØFM 1095)<sup>1</sup>. Udgravningsansvarlig var museumsinspektør Christoffer Pelle Hagelquist. I forbindelse med udgravningen blev der udtaget jordprøver til flotering og makrofossilanalyse fra en række af lokalitetens anlæg.

### Prøvebehandling

Jordprøverne blev floteret af Østfyns Museer. Floteringsanlægget består af et anlæg, hvor der tilføres vand gennem flere dyser nederst på en skråtstillet sliske, hvor også jordprøven påhældes. Efterhånden som vandstanden stiger, frigøres elementer i jordprøven, der er lettere end vandet, såsom forkullede planterester, og flyder til sidst ud over den øverste ende af slikken, hvor de opfanges i et stofnet med maskestørrelser på ca. 0,25 mm. Floteringsprøven i stofnettet tørres og er nu klar til gennemsyn, mens den tunge floteringsrest, der ligger tilbage i floteringsmaskinen efter den afsluttede flotering, kan soldes.

### Det kursoriske gennemsyn

Resultatet af det efterfølgende arkæobotaniske kursoriske gennemsyn fremgår af tabel 1. Gennemsynet blev foretaget af cand.mag. Mads Bakken Thastrup på Afdeling for Konservering og Naturvidenskab, Moesgaard Museum.

Det kursoriske gennemsyn afslørede, at der var forkullede kornkerner og/eller frø i flere af de gennemsete prøver.

Kornkernerne blev artsbestemt til byg (*Hordeum vulgare*) i form af avnklædt byg (*Hordeum vulgare* var. *vulgare*) og nøgen byg (*Hordeum vulgare* var. *nudum*), rug (*Secale cereale* ssp. *cereale*), hvede (*Triticum* sp.) i form af emmer/spelt (*Triticum turgidum* ssp. *dicocon/Triticum aestivum* ssp. *spelta*) og brødhvede/durumhvede (*Triticum aestivum* ssp. *aestivum/Triticum turgidum* ssp. *durum*) samt havre (*Avena* sp.).

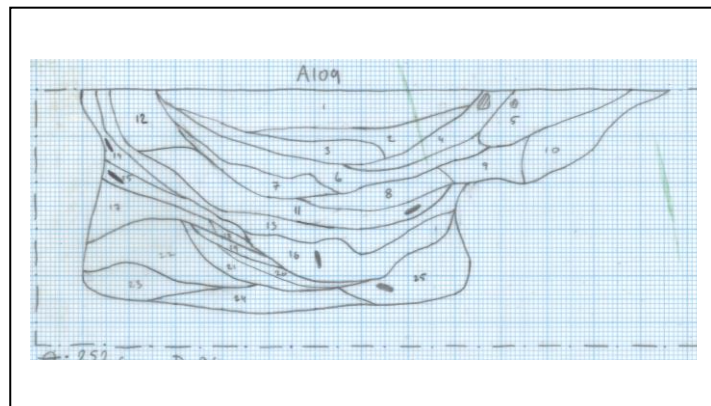
Af forkullede frø blev der erkendt hejre (*Bromus* sp.), sæddodder (*Camelina sativa*), star (*Carex* sp.), hanekro (*Galeopsis* sp.), gåsefod (*Chenopodium* sp.), snerle-pileurt (*Fallopia convolvulus*), skærmvortemælk (*Euphorbia helioscopia*), snerre (*Galium* sp.), hør (*Linum usitatissimum*), bleg/fersken-pileurt (*Persicaria lapathifolia/maculosa*), lancet-vejbred (*Plantago lanceolata*), græs-familien (Poaceae), vejpileurt (*Polygonum aviculare*), rødknæ (*Rumex acetosella*), natskygge (*Solanum* sp.), almindelig spergel (*Spergula arvensis*), fladstjerne (*Stellaria* sp.) og almindelig pengeurt (*Thlaspi arvense*).

---

<sup>1</sup> ØFM 1095, Skalkendrup (FHM 4296/3562). Aunselv sogn, Vindinge herred, Region Syddanmark. Sted. nr. 170201-103. UTM: 609879/6136619 Zone 32



Figur 1. Profilbillede af brønd A109 set fra øst (foto: Østfyns Museer)



Figur 2. Profiltegning af brønd A109 set fra øst (tegning: Østfyns Museer)

Af muligt indsamlede arter blev der fundet forkullede fragmenter af hasselnøddeskal (*Corylus avellana*).

Derudover indeholdt prøverne opvarmet deformeret mineralisk materiale, knoglefragmenter og recente rødder.

Trækulsmængden i prøverne var generelt meget lav.

På baggrund af det kursoriske gennemsyn blev det besluttet at analysere x64, der stammer fra en brønd for at se nærmere på lokalitetens agerbrugsprocesser.

## Den arkæobotaniske analyse

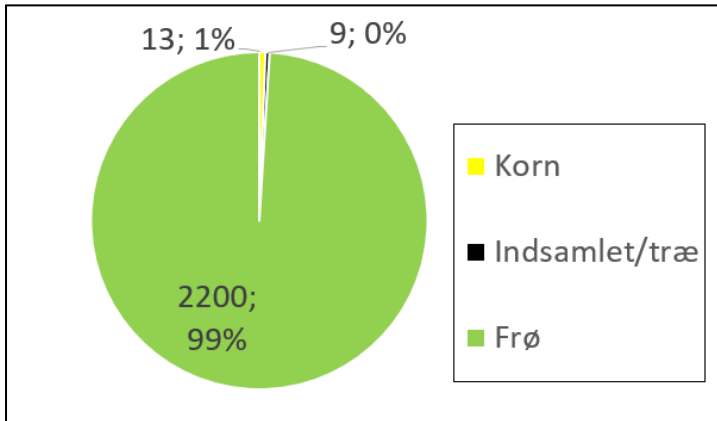
### x64, Brønd A109, lag 16

x64 stammer fra lag 16 i brønd A109 (figur 1 & 2), der er <sup>14</sup>C-dateret til 359-55 f.Kr. (95,4 % sandsynlighed) på en bygkerne. Makrofossilerne i prøven er alle forkullede, hvilket viser, at laget ikke har været vandfyldt konstant efter brøndens brug, da der sandsynligvis ellers også ville være uforkullede makrofossiler i laget. Umiddelbart ser der desuden ud fra lagets beskrivelse ud til at være tale om et opfyldslag.

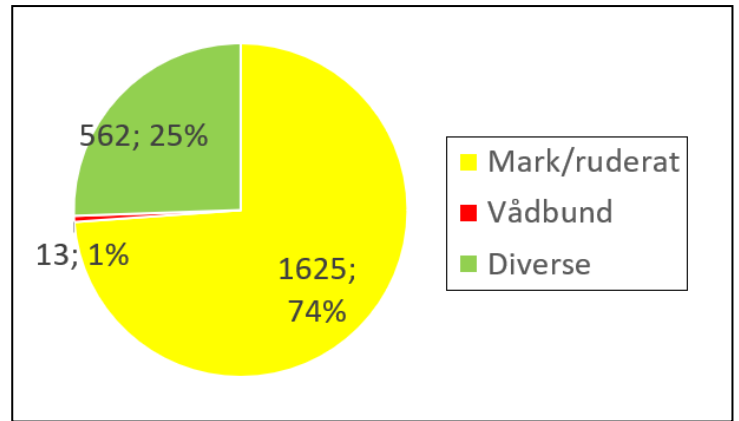
x64 indeholder kun ganske få spor efter dyrkede arter (figur 3; tabel 2), men der er dog fundet enkelte kerner fra byg (*Hordeum vulgare*) og havre (*Avena* sp.) samt mulige stråfragmenter i form af "knæ". Desuden er der et enkelt frø fra dyrket hør (*Linum usitatissimum*), der kan være spor efter dyrkning af denne art. Både byg og hør er almindelige dyrkede arter i førromersk jernalder, og det er også i løbet af førromersk jernalder, at havre begynder at blive dyrket. Det er dog ikke muligt her at afgøre, om der er tale om dyrket havre eller ukrudtsarten flyvehavre, da der kræver bevarede avner at foretage en sikker identifikation.

Mulig indsamling ses i form af et fragment fra en hasselnøddeskal (*Corylus avellana*), en kerne fra æble (*Malus sylvestris*) og frø fra mulig vild gulerod (*Daucus carota*). Om frøene fra almindelig kvalkved (*Viburnum opulus*), som er et træ, er spor efter indsamling eller blot et tilfældigt indslag er svært at vide. Almindelig kvalkved er blevet brugt i forbindelse med folkemedicin, skønt de er giftige, ligesom træets ved er velegnet til flere formål (Brøndegaard 1980).

99 % af makrofossilerne udgøres af forskellige ukrudtsfrø (figur 3; tabel 2). Af disse stammer 74 % fra arter, der typisk vokser på ruderater eller andre hyppigt omrodede jorde som f.eks. dyrket mark (figur 4). Blandt dette mark-/ruderatukrudt er særligt hvidmelet gåsefod (*Chenopodium album*) og gåsefod (*Chenopodium* sp.) meget hyppige, men også bleg/fersken-pileurt (*Persicaria lapathifolia/maculosa*),



Figur 3. Forholdet mellem kornkerner, indsamlede arter eller frø fra træer og ukrudtsfrø



Figur 4. Forholdet mellem frø fra ukrudtsarter, der vokser på henholdsvis dyrket mark/ruderater, vådbund og diverse jordbund

sort/bittersød natskygge (*Solanum nigrum/dulcamara*) og almindelig spergel (*Spergula arvensis*) findes i højt antal, mens skærmvortemælk (*Euphorbia helioscopia*), snerle-pileurt (*Fallopia convolvulus*), lægejordrøg (*Fumaria officinalis*) og vej-pileurt (*Polygonum aviculare*) kun findes i lavt antal. Enkelte frø stammer fra arter, der foretrækker mere våd bund i form af star (*Carex* sp.) og gul frøstjerne (*Thalictrum flavum*). De øvrige frø kunne ikke identificeres til underart, og de forskellige varianter af arterne kan vokse under forskellige forhold.

Sammensætningen af makrofossilerne i x64 viser, at der højst sandsynligt er tale om affald fra den almindelige husholdning i form af affald fra madlavningen. Affaldet er enten blevet smidt på ildstedet i huset i forbindelse med den sidste håndrensning af afgrøderne i form af byg og muligvis havre og hør, eller affaldet er afbrændt andetsteds i forbindelse med affaldshåndteringen, før det blev deponeret i opfyldningslagene i brønden. Sporene efter de mulige indsamlede arter kan også have indgået som affald i form af skaller fra hasselnødder og æbleskrog m.m.

## Opsamling

Fundkonteksten og sammensætningen af makrofossilerne i x64 viser, at der efter al sandsynlighed er tale om en deponering af husholdningsaffald i form af affald fra den sidste håndrensning af afgrøderne umiddelbart før madlavningen samt andet madaffald (hasselnøddeskaller og æbleskrog). Der er sandsynligvis ikke tale om planter, der har vokset rundt om brønden, da der så burde være tale om uforkullede makrofossiler, medmindre man har afbrændt området rundt om brønden. Affaldshypotesen understøttes også af, at laget sandsynligvis skal ses som et opfyldningslag, der ikke har været vandførende fremfor et brøndbrugslag.

Prøven giver kun et lille indblik i, hvilke afgrøder der blev dyrket på lokaliteten, men det kan dog ses, at der har været dyrket byg og sandsynligvis hør og måske havre. Forholdet mellem afgrøderne, deres vigtighed og om, der også har været dyrket andre afgrøder, kan der dog ikke konkluderes noget om.

Vilde ressourcer i form af hasselnødder, vildæble, vild gulerod og eventuelt almindelig kvalkved har tilsyneladende også været udnyttet.

Sammensætningen af afgrøderne og indsamlede arter er meget typisk for udnyttelsen af planteressourcerne og agerbruget i førromersk jernalder, hvor byg var en almindeligt forekommende afgrøde, og hør også er udbredt (Robinson 1994). Ligeledes ser det ud til at de vilde ressourcer er almindeligt forekommende i hele forhistorien.

## Litteraturliste

Brøndegaard, Vagn J. 1980: *Folk og Flora. Dansk etnobotanik*. Bind 4. Tønder

Robinson, David Earle 1994: Crop plants in Danish prehistory / Dyrkede planter fra Danmarks forhistorie. *Arkæologiske udgravninger i Danmark 1993*, s. 20-39

## Planterne

### De dyrkede og indsamlede arter

*Corylus avellana* Hasselnød. Busk, op til 10 m, oftest mangestammet. Marts-april. Næringsrig bund i lyse skove, skovbryn, krat og hegn. Almindelig dog sjælden i Vestjylland (Hansen 1993)

*Daucus carota* Vild gulerod. 30-80 cm høj. Blomstre juli-august. Pælerod hvid og sej. Vejkanter, græsmarker, sydvendte skrænter, stenede strandbredde (Hansen 1993) I det klassiske Grækenland blev guleroden brugt som lægemiddel. Roden er spiselig, om end den er meget lille og tynd (Körber-Grohne 1995)

*Hordeum vulgare* L. Seksradet byg (nøgen og avnklædt). 60-120 cm høj. Højden kan have ændret sig på grund af avling (Mossberg, Stenberg & Ericsson 2005)

*Linum usitatissimum* L. Almindelig Hør. Højde 30-80 cm (Hansen 1993)

*Malus sylvestris* Miller. Vildæble. Stor busk – lille træ op til 5 m. Frugt 2,5-3 cm, gul-grøn, meget sur. I skovbryn, skove, strandkrat, hegn, på græsningsarealer (Hansen 1993)

*Viburnum opulus* L. Almindelig kvalkved. Busk op til 4 m. Frugt rød med et fladt frø, ofte blivende til langt hen på vinteren. Næringsrig, ofte våd bund. Ellesumpe, skove, krat (Hansen 1993)

### Identificerede planter

*Chenopodium album* L. Hvidmelet gåsefod. 25-80 cm høj (30-70 cm), gennemsnitlig omkring 3.100 frø pr. plante, dog frodige eksemplarer helt op til 40.000 frø. Blomstring og frømodning juni-oktober. Udpræget sommerannual, meget skadelig ukrudt i vårsædsmarker. Især på velgødet jord. Omkring bebyggelse, agerjord og ruderaer. (Melander 1998, Frederiksen et al. 1950, Hansen 1993, Jessen & Lind 1922)

*Euphorbia helioscopia* L. Skærmvortemælk. 10-30 cm (10-40 cm) høj stængel, omkring 650 frø pr. plante. Blomstrer i maj-september. Udpræget sommerannual. Optræder i åbne og/eller sent såede sommerafgrøder. Agerjord, haver og ruderaer (Melander 1998, Frederiksen et al. 1950, Hansen 1993)

*Fallopia convolvulus* L. Snerle-pileurt. 15-100 cm lange stængler, som enten er nedliggende eller slynger sig op om stængler, strå og blade fra andre planter, omkring 140-200 frø pr. plante. Blomstrer og frømodning juli-september. Udpræget sommerannual, modnes sammen med korn og hør. Knyttet til kornmarkerne og forekommer almindeligt i vårsæd hvor den er mest generende samt i hør, kan fremme lejesæd i kornet. Agerjord, ved bebyggelse (Melander 1998, Frederiksen et al. 1950)

*Fumaria officinalis* L. Lægejordrøg. 10-30 cm høj (10-40 cm). 300-1600 frø pr. plante. Blomstrer maj-august. Sommerannual, kan dog klare sig i milde vintre. Ret almindelig som ukrudt i forårssåede afgrøder, især i vårsæd på gode kalkholdige jorder. Agerjord (Frederiksen et al. 1950, Hansen 1993)

*Polygonum aviculare* L. Vej-pileurt. 10-75 cm (10-60 cm) lavtvoksende med lange stængler, omkring 125-200 frø pr. plante. Blomstrer og frømodning juli-oktober. Typisk sommerannual. Fortrinsvis lerede jorder, hyppigst i åbne vintersædsmarker og hørmarker, sjældnere i vårsæd (Melander 1998, Frederiksen et al. 1950, Hansen 1993, Jessen & Lind 1922)

*Prunella vulgaris* L. Almindelig brunelle. 5-25 cm. Blomstrer juli-august. Findes oftest på kalkholdige kyststrækninger (Hansen 1993)

*Rumex acetosella* L. Rødknæ. 15-30 cm høj, omkring 1.000 frø pr. plante. Flerårig. Udpræget vegetativ formering. Optræder som ukrudt i alle afgrøder på magre kalkfattige sandjorder og tørre humusagtige jorder. Grå klit, strandoverdrev, sandede overdrev og vedvarende græsmarker, vejkanter, skovrydninger, agerjord (Frederiksen et al. 1950, Hansen 1993, Jessen & Lind 1922)

*Spergula arvensis* L. Almindelig spergel. 10-40 cm (10-30 cm) høj. Omkring 3.200 frø pr. plante. Blomstrer og frømodner juni-september. Frøene spirer både forår og efterår, men de efterårsspirende fryser som regel bort om vinteren og kan kun overleve meget milde vintre. Kan optræde uhyre talrigt i vårsædmarker, især på lette kalktrængende jorder. Værdsat i stubmark som foder til fårene. Næringsfattig bund, agerjord, vejkanter, ruderaer, grusgrave, dyrket på hede-egnene (Brøndegaard 1979; Frederiksen et al. 1950; Hansen 1993; Jessen & Lind 1922)

*Thalictrum flavum* L. Gul frøstjerne. 30-90 cm. Blomstrer juli. Næringsrig, fugtig bund, rørsump, dyndeng og ellesump (Hansen 1993)

### Svært adskillelige planter

*Persicaria maculosa* L. Fersken-pileurt. 25-60 cm høj, omkring 200-800 frø pr. plante. Blomstrer og frømodner juli-september. Rent sommerannual (kan også forekomme i vintersæd, Melander 1998). Forholder sig som *Persicaria lapathifolia*. Agerjord, ofte vandlidende, ruderaer (Frederiksen et al. 1950, Hansen 1993, Jessen & Lind 1922)

og

*Persicaria lapathifolia* L. Bleg pileurt. 30-60 cm (25-80 cm) høj, omkring 800-850 frø pr. plante. Blomstrer og modner frø i juli-september. Udpræget sommerannual plante. Kan være meget skadelig i vårsæden, især i lave noget vandlidende marker, hvor den kan forekomme meget talrigt, kan også forekomme i vintersæden (Melander 1998, Frederiksen et al. 1950, Hansen 1993)

*Solanum dulcamara* L. Bittersød natskygge. 30-180 cm. Halvbusk. Blomstrer juni-juli. Bær ægformede, skinnende røde. Fugtige kratkove, rørsumpe, hvide klitter (Hansen 1993)

og

*Solanum nigrum* L. Sort natskygge. 15-50 cm. Blomstrer juni-oktober. Bær mat sort eller grønt, saftigt. Agerjord, haver, ruderaer (Hansen 1993)

### Planter identificeret til slægt eller familie

Asteraceae Kurvblomstfamilien

*Avena* sp. Havre

Caryophyllaceae Nellikefamilien

Cerealialia Korn

*Chenopodium* sp. Gåsefod

Fabaceae Ærteblomstfamilien

*Galeopsis* sp. Hanekro

*Galium* sp. Snerre

*Malva* sp. Katost

Poaceae Græsfamilien

*Stachys* sp. Galtetand

*Trifolium* sp. Kløver

## Litteraturliste

- Frederiksen, H. & P. Grøntved, H.I. Petersen 1950: *Ukrudt og ukrudtsbekæmpelse*. Det Kongelige Danske Landhusholdningsselskab. København
- Hansen, K. 1993: *Dansk feltflora*. 1. udgave, 6. oplag. København
- Jessen, K. & J. Lind 1922: *Det Danske Markukrudts Historie*. Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Skrifter, naturvidensk. og mathem. Afd., 8 Række, VIII. København
- Körber-Grohne, Udelgard 1995: *Nutzpflanzen in Deutschland von der Vorgeschichte bis heute*. Nikol. Verlagsgesellschaft mbH & Co. KG. Hamburg
- Melander, B. 1998: Beskrivelse af ukrudtsplanterne. I: *Ukrudtsbekæmpelse i landbruget*. Forskningscenter Flakkebjerg. Afdeling for Plantebeskyttelse. 3. udgave. pp 41-190.
- Mossberg, B., L. Stenberg & S. Ericsson 2005: *Den Store Nordiske Flora*. G.E.C. Gads Forlag. København.

X-NR	EGNET TIL			ANTAL		TRÆKUL	ØVRIGE BEMÆRKNINGER
	MAKROFOSSIL ANALYSE?	VEDANALYSE?	<sup>14</sup> C-DATERING	KORN	FRØ		
x7	Nej	Nej	Ja	2 + 2 f.	1	XX	Byg, Persicaria lapathifolia/maculosa
x33	Nej	Nej	Ja	30	15 + 1*	XX	Byg, rug, brødhvede/durumhvede, emmer/spelt, havre, Fallopia convolvulus, Chenopodium sp., Persicaria lapathifolia/maculosa, Linum usitatissimum, Spergula arvensis, *Corylus avellana (hasselnød)
x34	Nej	Nej	Evt.	0	1	XX	Camelina sativa
x35	Nej	Nej	Ja	1	1	X	Camelina sativa
x36	Nej	Nej	Ja	3 + 1 f.	2	XX	Byg, nøgen byg, Camelina sativa
x37	Nej	Nej	Ja	1 + 9 f.	0	XXX	Havre
x38	Nej	Ja	Evt.	0	0	XXXX	
x39	Nej	Nej	Ja	7 + 1 f.	7	XX	Havre, byg, hvede, Poaceae, Fallopia convolvulus, Polygonum aviculare, Chenopodium sp.
x44	Nej	Nej	Ja	14 + flere f.	50	XX	Byg, nøgen byg, havre, Linum usitatissimum, Fallopia convolvulus, Camelina sativa, Galium sp., Poaceae, Stellaria sp.
x45	Nej	Nej	Evt.	0	1	XX	Enkelte muligt daterbare stykker trækul
x46	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	Få muligt egnede daterbare stykker trækul
x47	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	Få muligt egnede daterbare stykker trækul
x48	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	Få muligt egnede daterbare stykker trækul
x49	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	Enkelte muligt daterbare stykker trækul
x50	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	Enkelte muligt daterbare stykker trækul
x51	Nej	Nej	Evt.	0	1	XX	Camelina sativa
x52	Nej	Nej	Nej	0	0	-	
x53	Nej	Nej	Nej	0	0	X	
x55	Nej	Nej	Nej	0	0	X	
x57	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	Enkelte muligt daterbare stykker trækul
x58	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	
x60	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	Et enkelt muligt daterbart stykke trækul
x61	Nej	Nej	Evt.	1 f.*	7	XX	*ikke egnet til 14C-datering, Camelina sativa, Chenopodium sp., Persicaria lapathifolia/maculosa
x62	Nej	Nej	Ja	35	10	XX	Byg, avnklædt byg, hvede, brødhvede/durumhvede, Camelina sativa, Fallopia convolvulus, Persicaria lapathifolia/maculosa, Chenopodium sp.
x63	Nej	Nej	Evt.	0	0	XXX	
x64	Ja	Nej	Ja	4	300	XXX	Byg, havre, cf. Rug, Galeopsis sp., Chenopodium sp., Rumex acetosella, Bromus sp., Euphorbia helioscopia, Camelina sativa, Fallopia convolvulus, Poaceae, Solanum sp.
x65	Nej	Nej	Ja	3	10	XX	Hvede, Chenopodium sp. Fallopia convolvulus, poaceae
x66	Nej	Nej	Evt.	0	3	XX	Persicaria lapathifolia/maculosa



x67	Nej	Nej	Ja	8	20	XX	Byg, brødhvede/durumhvede, Poaceae, Chenopodium sp., Plantago lanceolata, Persicaria lapathifolia/maculosa
x68	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	
x69	Nej	Nej	Evt.	0	3	XX	Chenopodium sp., opvarmet deformeret mineralsk materiale
x70	Nej	Nej	Evt.	0	0	XXX	
x71	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	
x72	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	
x73	Nej	Nej	Evt.	1* + 1 f.*-	0	XX	*ikke egnet til 14C-datering, enkelte muligt daterbare stykker trækul
x85							NPP/Pollen
x86							NPP/Pollen
x143	Nej	Nej	Ja	1	0	XX	Havre
x144	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	
x145	Nej	Nej	Ja	3 + 3 f.	3	XX	Byg, havre, Linum usitatissimum, polygonum aviculare
x146	Nej	Nej	Nej	0	1	-	Camelina sativa
x147	Nej	Nej	Evt.	0	1*	XX	*Corylus avellana (hasselnød)
x148	Nej	Nej	Ja	8 + 3 f.	0	XX	Byg
x149	Nej	Nej	Ja	1 + 3 f.	0	XX	
x150	Nej	Nej	Ja	3 + 2 f.	1	XX	Byg, Persicaria lapathifolia/maculosa
x151	Nej	Nej	Ja	2 + 2 f.	5	XX	Byg, Fallopia convolvulus, Chenopodium sp., Carex sp., knoglefragmenter
x152	Nej	Nej	Evt.	0	4	XX	Linum usitatissimum, Thlaspi arvense, et enkelt muligt daterbart stykke trækul
x153	Nej	Nej	Ja	1 + 2 f.	0	XX	Byg
x154	Nej	Nej	Ja	20	10	XX	Byg, Chenopodium sp., Persicaria lapathifolia/maculosa
x155	Nej	Nej	Ja	1	1	XX	Pericaria lapathifolia/maculosa
x158	Nej	Nej	Evt.	1*	2	XX	*havre, ikke egnet til 14C-datering, Camelina sativa
x160	Nej	Nej	Evt.	0	3	XX	Camelina sativa, Persicaria lapathifolia/maculosa
X161	Nej	Nej	Ja	3 + 2 f.	1	XX	Byg, Persicaria lapathifolia/maculosa
x162	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	
x176	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	
x212	Nej	Nej	Nej	0	0	-	
x215	Nej	Nej	Evt.	1 f.*	0	XX	*Brødhvede/durumhvede, ikke 14C-datering, et enkelt muligt daterbart stykke trækul
x216	Nej	Nej	Evt.	0	1	XX	Chenopodium sp., et enkelt muligt daterbart stykke trækul
x217	Nej	Nej	Nej	0	0	-	
x220	Nej	Nej	Nej	0	0	X	
x221	Nej	Nej	Nej	1*	0	X	*fragment ikke egnet til 14C-datering
x222	Nej	Nej	Nej	0	0	X	
x224	Nej	Nej	Evt.	1	1 f.*	XX	*Corylus avellana (hasselnød), enkelte muligt daterbart stykke trækul
x225	Nej	Nej	Evt.	0	0	X	Enkelte muligt daterbare stykker trækul
x226	Nej	Nej	Ja	2	0	XX	Byg, enkelte muligt daterbare stykker trækul

x227	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	
x228	Nej	Nej	Nej	0	0	-	
x229	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	Enkelte muligt daterbare stykker trækul
x231	Nej	Nej	Nej	0	0	-	
x233	Nej	Nej	Ja	1	0	XX	Byg
x234	Nej	Nej	Nej	0	0	X	
x236	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	
x237	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	
x238	Nej	Nej	Evt.	0	1	XX	Poaceae
x240	Nej	Nej	Ja	9	2	XXX	Byg, havre, Rumex acetosella, cf. Galeopsis
x241	Nej	Nej	Evt.	0	0	X	
x242	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	Få muligt egnede daterbare stykker trækul
x243	Nej	Nej	Evt.	0	0	X	
x244	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	
x245	Nej	Nej	Evt.	0	2	XX	Rumex acetosella, Poaceae
x246	Nej	Nej	Nej	0	0	X	
x247	Nej	Nej	Evt.	0	1	XX	
x248	Nej	Nej	Ja	3 + 2 f.	0	XX	Byg
x249	Nej	Nej	Nej	0	0	X	
x253	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	Et enkelt muligt daterbart stykke trækul
x254	Nej	Nej	Evt.	0	0	XX	Enkelte muligt daterbare stykker trækul

*Tabel 1. Den kursoriske gennemgang af floteringsprøverne fra ØFM 1095, Skalkendrup.  
x markerer en subjektiv bedømmelse af mængden af trækul, hvor x er mindst, og xxxxx er størst*

X-nr.	64	X-nr.
A-nr.	109	A-nr.
Lag	16	Lag
Floteret (ml)	30	Floteret (ml)
cf. Cerealia indet "knæ"	6	cf. Kornstrå "knæ"
Avena sp.	9	Havre
Hordeum vulgare	4	Byg
Linum usitatissimum	1	Dyrket hør
Corylus avellana (skalfragment)	1	Hasselnød (skalfragment)
cf. Daucus carota	4 (1)	cf. Vild guleros
Malus sylvestris	1	Vildæble
Viburnum opulus	1	Almindelig kvalkved
cf. Viburnum opulus	2	cf. Almindelig kvalkved
Asteraceae	45 (15)	Kurvblomst-familien
Carex sp.	10 (4)	Star
Caryophyllaceae	16 (4)	Nellike-familien
Chenopodium album	247 (67)	Hvidmelet gåsefod
Chenopodium sp.	1139 (299)	Gåsefod
Euphorbia helioscopia	8	Skærmvortemælk
Fabaceae	1	Ærteblomst-familien
Fallopia convolvulus	3	Snerle-pileurt
Fumaria officinalis	1	Lægejordrøg
Galeopsis sp.	1	Hanekro
Galium sp.	5	Snerre sp.
Malva sp.	1	Katost
Persicaria maculosa/lapathifolia	56 (47)	Bleg/Fersken-pileurt
Poaceae	149 (50)	Græsfamilien
Polygonum aviculare	7 (4)	Vej-pileurt
Prunella vulgaris	4 (1)	Almindelig brunelle
Rumex acetosella	16 (4)	Rødknæ
Solanum nigrum/dulcamara	92 (56)	Sort-/Bittersød-natskygge
Spergula arvensis	72 (18)	Almindelig spergel
Stachys sp.	34 (16)	Galtetand
Thalictrum flavum	3	Gul frøstjerne
Trifolium sp.	12 (3)	Kløver
Indet	278 (89)	Ubestemmelig
Varmedeformeret organisk materiale	3	Varmedeformeret organisk materiale
Trækul (X-XXXXX)	xxx	Trækul (X-XXXXX)
Bemærkninger	Fragmenter ikke udsortet fra <1 mm-fraktionerne	Bemærkninger

Tabel 2. Den arkæobotaniske analyse af x64 fra brønd A109 lag 16, ØFM 1095, Skalkendrup. x markerer en subjektiv bedømmelse af mængden af trækul, hvor x er mindst, og xxxxx er størst.

Tal i parentes markerer reelt antal analyserede planterester i en analyseret delprøve mens tal udenfor parentes markerer anslåede antal planterester i hele prøven udregnet på baggrund af antallet i den analyserede delprøve

Rapporterne fra Afdeling for Konservering og Naturvidenskab, Moesgaard Museum fremlægger resultater i forbindelse med specialundersøgelser af arkæologisk genstandsmateriale.

Hovedvægten er lagt på undersøgelser med en naturvidenskabelig tilgangsvinkel. Heriblandt kan nævnes arkæobotaniske undersøgelser, vedanatominiske undersøgelser, antropologiske undersøgelser af skeletter samt zooarkæologiske undersøgelser.

Der optræder også andre typer dokumentationsfremlæggelser, som f.eks. besigtigelse af marinarkæologiske lokaliteter og metodebeskrivelser af konserveringsteknisk karakter.

Alle rapporter kan downloades fra Moesgaard Museums hjemmeside.

Eftertryk med kildeangivelse tilladt.